

**Петрус М. В. Нормативно-правові засади новітнього сімейного виховання / Маріанна Василівна Петрус // Науковий вісник Ужгородського національного університету : Серія «Педагогіка. Соціальна робота». – Ужгород, 2007. – Вип. 11. – С. 97-100.**

## **НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ НОВІТНЬОГО СІМЕЙНОГО ВИХОВАННЯ**

*Кожна сім'я - це частина держави.*

*Арістотель*

Діти завжди були і залишаються найдорожчою цінністю, гордістю і надією держави. Турбота про підростаюче покоління, реалізація прав і свобод дитини – святий обов'язок батьків, школи, суспільства. Але міцна сім'я завжди є основним фундаментом у вихованні дітей, а батьки – природними вихователями.

Сім'я не є ізольованим мікросередовищем: багатоканальні зв'язки з'єднують її з суспільством; різноманітні зовнішні чинники впливають на її виховну функцію. Це складна, динамічна і значною мірою автономна система, містить в собі потужний потенціал впливу на процеси суспільного розвитку. Та разом з тим, вона є найменшою клітиною нашого суспільства, яке, створюючи Українську державу на демократичних засадах, зацікавлене в міцній, морально і матеріально задоволеній сім'ї. Тому необхідна постійна опіка держави і суспільства про сім'ю, створення системи сімейного виховання, яку, незважаючи на злиденність, держава повинна поступово впроваджувати у практику.

Боротьба за незалежну українську державу тривала століттями і закарбувалася в національній пам'яті, як сповнена страждань, болю і жертв дорога до свободи. Лише в кінці минулого століття справдилася віковична мрія українського народу, перед новою європейською країною відкрилися значні перспективи подальшого розвитку. Розбудова суверенної Української держави створила сприятливі умови для регенерації й розвитку українського сімейного права, яке регламентує всі сторони сімейного життя. Вдосконалення державою правового забезпечення сімейного

виховання покликане допомогти вирішити завдання, які нині стоять перед сім'єю і суспільством.

Тому домінантні лінії даної статті скеровані на дослідження законодавства України в аспекті виховання дітей у сім'ї і визначення в цьому процесі ролі держави і суспільства. Адже саме з сім'ї починається суспільне виховання.

Міцною підвалиною сімейного виховання є сімейне право, яке закріплене Конституцією України, Сімейним кодексом, Законодавством про шлюб та сім'ю. Певна річ, не можна оминати й значимі в сімейному вихованні такі міжнародні документи, як Загальна декларація прав людини, Декларація прав дитини і Конвенція про права дитини, схвалені Генеральною Асамблеєю ООН [11,521]. Прийняті закони та нормативно-правові акти вже у перші роки державної незалежності створили правове поле, в якому основні положення скеровані на пріоритетність сімейного виховання дитини, почали реалізовуватись на практиці.

**«Конвенцію про права дитини»** називають "Планетарною конституцією", яка прийнята Генеральною Асамблеєю ООН 20 листопада 1989 року. З тих пір Конвенцію ратифікували уряди всіх країн, за винятком Сомалі та Сполучених Штатів Америки. Конвенція (від лат. *conventio* - договір) - документ високого міжнародного рівня, який має велику обов'язкову силу для тих держав, які його затвердили.

Норми цієї Конвенції діють як складова національного законодавства України з 27 лютого 1991 року, тобто з часу її ратифікації Україною. Ратифікація Конвенції означає, що уряди беруть на себе зобов'язання забезпечити дитині зростання у безпечних та сприятливих умовах, маючи доступ до високоякісної освіти та охорони здоров'я, а також високий рівень життя. Це означає, що уряди зголошуються захищати дітей від дискримінації, сексуальної та комерційної експлуатації та насильства, і особливо піклуватися про дітей-сиріт та біженців [8].

Найважливішою умовою для розвитку дитини є її виховання в сім'ї. Це очевидно, тому не випадково, що «Конвенція ООН про права дитини» містить перелік норм, які повинні забезпечувати захист сім'ї.

У Конвенції зазначається, що кожна дитина має право на життя, батьків і право на особливу турботу й допомогу (ст. 6,7). Повний і злагоджений розвиток дитини потребує сімейного оточення, атмосфери щастя, любові і розуміння.

Дитина з самого народження має право знати своїх батьків та користуватися їх піклуванням (ст. 7). Право дитини на піклування з боку батьків може бути реалізоване лише за умови добровільного і належного виконання батьками своїх обов'язків.

Батьки несуть основну відповідальність за забезпечення у межах своїх здібностей і фінансових можливостей умов, необхідних для фізичного, розумового, духовного, морального і соціального розвитку дитини (ст. 27, п.2).

Визначається пріоритет інтересів дитини та сім'ї. Закликає батьків будувати взаємини з дітьми на високій морально-правовій основі і застерігає їх від авторитаризму в сімейному вихованні (ст. 3).

В ст. 8 Конвенції про права дитини сказано, що держави-сторони зобов'язані поважати право дитини на збереження індивідуальності, включаючи громадянство, ім'я та сімейні зв'язки, як передбачається законом, не допускаючи протизаконного втручання. Саме в сім'ї дитина починає формуватися як особистість, у сім'ї вона набуває перших навичок соціального спілкування, визначається як особа, яка має певні культурні, мовні, релігійні переконання, які виділяють її серед інших людей і перетворюють на особистість. Цим пояснюється і та обставина, що дитина, яка за тих чи інших причин була позбавлена батьківського піклування, в першу чергу має бути влаштована в сім'ю (усиновлення, опіка та піклування, патронат) і тільки у разі неможливості надання їй умов сімейного виховання має направлятися до державного дитячого закладу або закладу охорони здоров'я.

У Конвенції визнано, що сім'я є природним і основним осередком суспільства, який має право на захист із його боку та з боку держави, а материнство і дитинство дають право на особливе піклування та допомогу; вказано, що дитині для повного і гармонійного розвитку необхідно зростати в сімейному оточенні, а також визначено умови виживання, захисту та її нормального розвитку [8]. Беручи ці норми за основу правового регулювання, законодавець тим самим, по-перше, робить ефективну

спробу приведення вітчизняного законодавства до міжнародних стандартів; по-друге, створює найбільш раціональну правову базу для здійснення сім'єю своєї виховної функції.

З цим всесвітнім документом узгоджені нормативні і законодавчі акти, які регламентують становище дітей в Україні, виховну функцію батьків, роль сім'ї у формуванні особистості дитини.

Правові засади сімейного виховання в Україні ґрунтуються у відповідних статтях Основного закону - Конституції України.

Відповідно до ч. 3 ст. 51 **Конституції України** держава охороняє сім'ю, материнство, батьківство, створює умови для її зміцнення [9,16]. Це головне загальне положення, яке стосується сім'ї і визначає її значення в суспільстві, ставлення до неї держави. Держава здійснює стосовно сім'ї державну політику, яка є складовою соціальної політики України. Її мета полягає в забезпеченні сприятливих умов для всебічного розвитку сім'ї та її членів, найповнішої реалізації сім'єю своїх функцій і поліпшення її життєвого рівня, підвищення ролі сім'ї як основи суспільства. Основними принципами державної сімейної політики є: суверенітет і автономія сім'ї у прийнятті рішень щодо свого розвитку; диференційований підхід до надання державою гарантій соціального захисту сім'ї; паритетна рівновага та партнерство між жінками та чоловіками в усіх сферах життя; соціальне партнерство сім'ї та держави; першість інтересів кожної дитини незалежно від того, в якій сім'ї вона виховується, та наступність поколінь.

Так ст. 51 закріплює обов'язок батьків утримувати дітей до їхнього повноліття. Конституція надає дітям рівні права незалежно від походження, а також від того, народжені вони у шлюбі чи поза ним, не допускає ніякого насильства над дитиною та її експлуатацію. Держава бере на себе утримання і виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, заохочує і підтримує благодійницьку діяльність щодо них (ст. 52).

Ці норми увібрали в себе головні досягнення людства в галузі прав людини, безпосередньо сформувалися під впливом Загальної декларації прав людини і Конвенції про права дитини.

З ціллю систематизації правових норм регулювання сімейних відносин, урахуваючи основні положення Концепції державної сімейної політики, Верховна Рада України прийняла **Сімейний кодекс**, який набув чинності 10 січня 2002 року. Серед основних його постулатів — зміцнення сім'ї як соціального інституту і союзу конкретних осіб, побудова сімейних стосунків на паритетних засадах, на взаємній любові та повазі, взаємодопомозі й підтримці, захист прав матері й батька, забезпечення кожної дитини сімейним вихованням, турбота про кожну дитину, яка позбавлена батьківської опіки, надання їй можливостей для духовного та фізичного розвитку [15].

Вагомим сучасним принципом сімейного права є закріплений в законодавстві пріоритет сімейного виховання дитини (ч.3 ст.5 СК). Відомо, що основою соціальної політики радянської держави було, навпаки, суспільне виховання дітей. Саме суспільство за допомогою різноманітних заходів виховання мало формувати свідомість дитини. Сім'я розглядалася як осередок, який міг провокувати розвиток не громадських, а індивідуалістських рис характеру особи. Такий підхід залишився в минулому. Підтримка сім'ї у новому контексті означає розширення приватної сфери життя дитини, посилення впливу батьків на формування її свідомості.

Не менш важливим принципом виховання дітей в сім'ї є надання кожному з подружжя прав і обов'язків стосовно своїх дітей. Це означає, що всі питання життя і розвитку дітей батьки вирішують спільно, не маючи прерогативи один над іншим. Цей принцип гарантує захист дітей від прояву батьківського егоїзму, слугує базою для об'єктивних, розумних рішень, забезпечує найкращі умови для врахування інтересів дітей.

Сім'я, як підкреслено в **Національній програмі «Діти України»** (18 січня 1996 р.), є і залишається природним середовищем для фізичного, психічного, соціального і духовного розвитку дитини і несе відповідальність за створення належних умов для цього, вона має виступати основним джерелом матеріальної підтримки, психологічного захисту, засобом збереження й передачі національно-культурних і загальнолюдських цінностей прийдешнім поколінням. Основними методами збереження та зміцнення здоров'я в умовах сім'ї, згідно з Національною

програмою, має стати профілактика захворювань та дотримання певних гігієнічних правил у повсякденному житті, оптимальна фізична активність, загартування організму, повноцінне харчування, запобігання шкідливим явищам – курінню, алкоголізму тощо [13].

Щодо забезпечення умов для виховання кожної дитини в сім'ї Законом України «**Про охорону дитинства**» (26 квітня 2001 р.) заборонено будь-які покарання дитини батьками, а також застосування ними інших видів кар, що принижують її людську гідність [5]. А в Законі України «**Про охорону праці**» за невиконання передбачених законодавством обов'язків батьків щодо виховання дітей визначено попередження або накладення штрафу від одного до трьох неоподатковуваних мінімумів доходів громадян [6].

В Законі України «**Охорона здоров'я дітей**» від 19 листопада 1992 року зазначається, що материнство охороняється і заохочується державою, подаються гарантії охорони здоров'я матері та дитини. З метою охорони здоров'я жінці надається право самій вирішувати питання про материнство (ст. 57).

Держава багато уваги приділяє умовам виховання дітей у родинах. За роки незалежності було прийнято чимало законів, які стосувалися питань виховання в сім'ях. Так, 15 листопада 2001 року був прийнятий Закон України «**Про попередження насильства в сім'ї**» [7]. Отже, законодавчу базу попередження насильства в сім'ї в Україні було створено — залишилось тільки впровадити її у життя.

Не перший рік діють закони України «**Про державну допомогу сім'ям з дітьми**», «**Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям**», які надають родинам хоч і крихітні, але все ж додаткові матеріальні можливості для виховання.

У ході економічного і соціального реформування з'явився ряд несприятливих факторів, які негативно впливають на становище сімей. Саме тому мета «**Державної програми підтримки сім'ї на період до 2010 року**», затвердженої Постановою Кабінету Міністрів України від 19 лютого 2007 р., полягає у створенні правових, соціальних і економічних умов для належного функціонування та розвитку сім'ї,

утвердженні духовно і фізично здорової, матеріально та соціально благополучної сім'ї, забезпеченні виконання сім'єю основних її функцій [3].

За час виконання Програми урядом очікуються такі результати:

- збільшення кількості народжених дітей щороку на 40-60 тисяч;
- поліпшення якості соціальних послуг сім'ям, що перебувають у складних життєвих обставинах;
- збільшення кількості зареєстрованих шлюбів щороку на 20 тисяч;
- зменшення кількості розлучень щороку на 3 тисячі;
- поліпшення організаційного, інформаційного і науково-методичного забезпечення реалізації державної політики у сфері підтримки сімей;
- зменшення кількості злочинів, пов'язаних з насильством у сім'ї [3].

Напрямами державної політики в галузі сімейного виховання стали принципи гуманістичної педагогіки, сформульовані у «Національній програмі виховання дітей та учнівської молоді в Україні», Державній національній програмі «Освіта» («Україна XXI століття»), «Концепції національного виховання», Законі України «Про освіту».

Закладена в них методологія виховання надає пріоритет гармонізації сімейного і суспільного виховання.

Серед основних завдань, які ставить **«Національна програма виховання дітей та учнівської молоді в Україні»** перед державою, є:

- 1) посилення ролі сім'ї у вихованні дітей, зміцнення її взаємодії з навчальними закладами;
- 2) забезпечення науково обґрунтованої допомоги сім'ї у розв'язанні виховних проблем, психолого-педагогічної просвіти батьків [12,6].

Національна програма виділяє низку *недоліків* сім'ї на сучасному етапі. Серед них: поглиблення кризи сім'ї, що призводить до знищення її виховного потенціалу, авторитарний стиль спілкування у сім'ї, недостатня педагогічна культура батьків, фізичне насильство вдома, високі показники соціального сирітства, поширення у дитячому середовищі жебрацтва, бродяжництва, проституції.

Сім'я покликана створити, як зазначається в Національній програмі, сприятливі умови для розвитку емоційного життя дитини, почуття самоцінності, впевненості в собі, компетентності у різних сферах життєдіяльності.

У родині, як першому мікросоціальному середовищі, визначаються соціальний статус дитини, її права й обов'язки, виникає прихильність до рідних, закладається підґрунтя для становлення її світогляду і переконань, ціннісних орієнтацій, морально-етичних ідеалів, естетичного смаку, уподобань, соціальної поведінки, трудових навичок [12,20].

Програма визначає *усталені цінності* сімейного життя: гуманне ставлення до людей (добродушність, доброзичливість, піклування про молодших і старших членів сім'ї, бажання надавати допомогу слабим і хворим), працелюбність, поважне ставлення до праці людей та її результатів, демократичність відносин, гармонійність стосунків представників різних поколінь.

*Важливі аспекти родинно-сімейного виховання:* формування пошани до предків, дотримання народних звичаїв, збереження і збагачення традицій, посилення національно-ціннісних орієнтирів (національна свідомість та самосвідомість, любов до рідної землі, народу, відданість Україні), толерантне ставлення до всіх народів, що проживають в Україні, виховання мовної культури [12,20].

*Специфічні форми і методи:* особистісний приклад батьків, усвідомлення і розуміння дітьми приналежності до рідної землі, держави, сім'ї, роду; дотримання традицій і звичаїв, відповідальності за долю своєї країни, її збереження, розвиток, примноження добробуту [12,21].

Устроєм свого життя сім'я *запобігає* негативному ставленню дітей до праці, проявам безвідповідальності і безгосподарності, порушенню трудової дисципліни, утриманству і лінощам, крадіжкам, невивченню суспільної і приватної власності, варварському, нецивілізованому ставленню до природних багатств. *Забезпечує* дітям повноцінний фізичний розвиток, міцне здоров'я, фізичну досконалість, привчає їх до свідомого ставлення і зміцнення свого здоров'я як необхідної умови підготовки до суспільно корисної праці, захисту Батьківщини [12,21].



У **«Концепції національного виховання»**, схваленій Всеукраїнською педагогічною радою працівників освіти 30 червня 1994 року, виховні завдання сім'ї мають найбільш широке окреслення:

- формування національної свідомості, самосвідомості і характеру, забезпечення духовної єдності поколінь, виховання поваги і любові до батьків, рідної землі та історії свого народу, оволодіння абеткою громадянства;
- виховання здорової дитини, забезпечення необхідних екосоціальних умов для найбільш повної реалізації потенціальних можливостей дитини (генотипу);
- створення атмосфери емоційної захищеності, тепла, любові, умов розвитку почуттів і сприймань дитини, її самореалізації;
- засвоєння моральних цінностей, ідеалів, культурних традицій, норм взаємин між близькими людьми і в суспільному оточенні, виховання культури поведінки, правдивості, справедливості, гідності, честі, людяності, здатності проявити турботу про молодших, милосердя до слабих і людей похилого віку;
- включення дитини в спільну з дорослими діяльність, розвиток творчої працелюбної особистості, спрямування її зусиль на турботу про навколишнє середовище. Виховання дітей як цивілізованих господарів та підготовка їх до життя в умовах ринкових відносин;
- формування естетичних навичок; уміння відрізнити красиве і гарне в побуті, поважати прекрасне у вчинках людей; прищеплення любові до краси рідної природи, до творів мистецтва, живопису, літератури і музики; розвиток індивідуальних здібностей і талантів дітей, забезпечення умов для їх творчої практичної діяльності, виховання бажання у дітей творити красу;
- збереження родинних традицій, сімейних реліквій, вивчення коренів родоводу.

У сім'ї мають домінувати українська мова, культура, звичаї; участь батьків у національно-політичному житті, прихильність до української книжки і газети, українського телебачення і радіо, українського театру, до національних вартостей через спілкування, спостереження багатьма шляхами, часто для нас невидимими [10, 5].

У Державній національній програмі «Освіта» («Україна XXI століття») відзначено, що в основу національного виховання мають бути покладені: принципи єдності сім'ї і школи, наступності та спадкоємності поколінь; прищеплення поваги до батьків, жінки-матері; організація родинного виховання та освіти як важливої ланки виховного процесу і забезпечення педагогічного всеобучу батьків [2,15-16].

Закон України «Про освіту» чітко формулює права та зобов'язання батьків за розвиток дитини [4].

Серед зобов'язань найвагоміші: дбати про фізичне здоров'я, психічний стан дітей, поважати гідність, виховувати працелюбність, почуття доброти та милосердя, виховувати любов до своєї країни, сприяти здобуттю дітьми освіти (ст.59, п.3).

Що ж стосується прав батьків чи осіб, які їх замінюють, то вони мають право в аспекті освіти: вибирати заклад освіти для неповнолітніх дітей, звертатись до державних органів управління освітою з питань їх навчання і виховання, захищати у відповідних державних органах і суді законні інтереси своїх дітей (ст.60).

Таким чином, Закон «Про освіту» поставив перед сім'єю на перше місце завдання всебічного і гармонійного розвитку. Його вирішення евентуальне за умов відповідного способу життя і способу думок батьків, постійного спілкування з дітьми, за умов дотримання норм загальнолюдської моралі у поведінці і спілкуванні всієї родини [11,523].

З освітою і вихованням дітей пов'язане майбутнє родини і суспільства. Основна мета: забезпечити багатогранний і злагоджений розвиток дітей, виховувати їх на основі культу чесної і наполегливої праці, як основи особистого добробуту і процвітання країни; поставити заслін духовній розбещеності і духовному зубожінню.

Вищенаведене дає підстави стверджувати, що держава за роки незалежності створила належне правове забезпечення, заклала міцний фундамент для розвитку сучасного сімейного виховання, надавши йому пріоритетного значення у розвитку особистості.

Незважаючи на це, сьогодні дедалі чіткіше проявляється криза сім'ї. Родина втрачає можливість виконувати свої традиційні функції: організацію побуту,

народження та виховання дітей, відтворення населення і робочої сили. Збільшується число однодітних, бездітних сімей та однаків. Гострими є проблеми зростання кількості розлучень, питомої ваги неповних сімей, розшарування родин за достатком.

Проглядається прямий зв'язок між матеріальним становищем населення і демографічними показниками народжуваності. З кожною новонародженою дитиною ризик зубожіння родини подвоюється. Скорочення народжуваності, зростання смертності, погіршення харчування, висока вартість медичного обслуговування належать до головних причин помітного зменшення чисельності населення України, його старіння.

В таких умовах дуже важко прищеплювати дитині почуття глибокої поваги до прав і свобод громадянина України, до Конституції, до державної символіки, розвивати правову орієнтацію. Але без цієї роботи наше суспільство взагалі може опинитись на задвірках історії.

Перед державою стоять надзавдання: не залишати прийняті Закони і Програми тільки декларованими, а вводити їх повною мірою у практику, пропагувати сімейне виховання як природне і постійно діюче, сприяти консолідації зусиль родини і школи, не допускати індиферентного ставлення уряду до проблем і розвитку української сім'ї, девальвації сімейних цінностей тощо. Всебічна турбота про матеріальне і духовне зміцнення української родини є одним із напрямків боротьби з бідністю, досягнення соціальної справедливості в суспільстві.

Державні акти, всі засоби соціального й педагогічного впливу та захисту повинні бути спрямовані на службу родині, на збереження й розквіт здорової сім'ї, зміцнення її педагогічних позицій і авторитету, створення сприятливих умов для повноцінного родинного виховання дітей.

Та разом з тим, не слід забувати, що сьогодні сім'я, а не держава є головним і найважливішим інститутом виховання дитини. Перебудова корінних засад суспільного життя зумовила глибинні зміни у її виховній функції. Бо якщо раніше відповідальність за виховання людини брала на себе держава і певною мірою звільняла батьків від виховання дітей (дитячі ясла, садки, школа, піонерська та

комсомольська організація), то сьогодні ситуація докорінно змінилася: родина мусить усвідомити, що вона займає пріоритетне місце в аспекті виховання дитини. Такого однозначного висновку ще свого часу дійшов великий філософ Арістотель, на думку якого, якість виховання різко знизилась би, якщо право на виховання дітей передати від батьків державі [1,10].

## ЛІТЕРАТУРА

1. Алексеєнко Т.Ф. Сімейне виховання як філософська та соціально-педагогічна проблема: методологія і теорія його дослідження // Збірник наукових праць. Книга II. Теоретико-методологічні проблеми виховання дітей і учнівської молоді. – К., 2002. – С.6-11.
2. Державна національна програма «Освіта» («Україна XXI століття»). – К.: Райдуга, 1994. – 61с.
3. Державна програма підтримки сім'ї на період до 2010 року: Затверджено Постановою Кабінету Міністрів України № 244 від 19 лютого 2007 р.
4. Закон України «Про освіту»: Затверджено Постановою Верховної Ради України №1060 від 23 травня 1991 р. – К.: Генеза, 1991. – 36с.
5. Закон України «Про охорону дитинства»: Затверджено Постановою Верховної Ради України № 2402-III від 26 квітня 2001р. // Відомості Верховної Ради. – 2002. – №30.
6. Закон України «Про охорону праці»: Затверджено Постановою Верховної Ради України № 2694-XII від 14 жовтня 1992 р.
7. Закон України «Про попередження насильства в сім'ї»: Затверджено Постановою Верховної Ради України № 2789-III від 15 листопада 2001 р. // Відомості Верховної Ради. – 2002. – №10.
8. Конвенція ООН про права дитини: Прийнята резолюцією 44/25 Генеральної Асамблеї ООН від 20 листопада 1989 року. Ратифікована Постановою Верховної Ради України №789-12 від 27 лютого 1991 р.
9. Конституція України: Закон України № 254к/96-ВР. – К.: Українська правнича фундація, 1998. – 56с.

10. Концепція національного виховання: Схвалена Всеукраїнською педагогічною радою працівників освіти від 30 червня 1994 р. // Освіта. – 26 жовтня 1996. – С.5-12.
11. Мойсеюк Н. Педагогіка. – К., 2003. – С. 521-523.
12. Національна програма виховання дітей та учнівської молоді в Україні. Затверджено Постановою Верховної Ради України №1-7/6-98 від 1 липня 2004 р. // Світ виховання. – 2005. – №4(5). – С.6-30.
13. Національна програма «Діти України»: Затверджено Указом Президента України № 63/96 від 18 січня 1996 року.
14. Охорона здоров'я дітей: Закон України №2801 від 19 листопада 1992 р.
15. Сіданіч І. Правові основи сучасного сімейного виховання // Відкритий урок: розробки, технології, досвід» . – 2005. – №9-10.
16. Сімейний кодекс України: Закон України №2947-III від 10 січня 2002 р. // Відомості Верховної Ради. – 2002. – № 21-22. – С.135.

Исследуется законодательство Украины в контексте воспитания детей в семье. Подаётся краткая характеристика нормативно-правовых актов, которые раскрывают содержание современного семейного воспитания.

The legislation of Ukraine in a context of education of children in family is investigated. The brief characteristic of legal certificates which open the contents of modern family education.